

CHRISTIANI FUNCCI,
Aug. Gymn. Gorl. Rect. ac Direct.
 ad
 STUDIOSAM JUVENTUTEM
ALLOQVIUM
 BIPARTITUM,

cujus
PARTE PRIORI, *quibus discendum, ut ne NISSUM*
lavandi animò posthac amplius intret,
severius monetur,

PARTE POSTERIORI *inopinè in NISSI undis*
Commilitis decessus acerbius defletur, insuperq; B. DEFUN-
CTI LAUS, in Opt. Parentum Solatium ac Testimo-
nii locò, affertur,

tumultuariâ operâ scriptum, & inter non paucos
 gemitus Anno clò lœc XCIV. postrid. Cal. Augusti
 in Docentium æquè ac Discendum
 omnium Coronâ dictum:

posteaquam

D. XXVII. JULII CIRCA HOR. POMERID. V.

in NISSUM refrigerandi causâ paulò altiùs se-
 immergens, spiraculò vitæ non tam undis quàm vorticis
 arenis præclusò, subitò extinctus esset

NOBILISS. ET EXIMIUS JUVENIS,

JOH. BALTHASAR BERENDISIUS,

Osterburgo - Paleo - Marchicus,

primogenitus Magnorum Parentum Filius,

Ætatis Annum XIIIX. nondum egressus.

GORLICII LUSATORUM
 TYPIS ZIPPERIANIS.

NON HERCLE VERBIS, MEA PUBES, DICI PO-
TEST
TANTUM: QUAM RE IPSA IN AMNI LAVARE
INCOMMODUM EST.

Ate mihi, *Viri Clarissimi, Collegæ Coniunctissimi*, veni-
am! Veniã Mihi, Vos potissimum compellanti, date
Juvenes: ut, post falsissimas illas lacrymas, præteritã
Septimanã, Septimanã Scholæ nostræ verè fatali,
ob audita, ob visa SUPREMA *Nobilissimi & Eximii*
Juvenis, JOH. BALTHSARIS BERENDISII, Oster-
burgo-Palæo-Marchici, Nobilissimis Optumisq; Pa-
rentibus nati ac sati Filii, strenuè olim in his Mu-
sarum Nissiacarum Castris sub Apollinis vexillo mi-
litantis Militis, in Amnis nostri profundis non tam aquis quàm arenis suffo-
cati juvenis, FATA largiter effusas, totò me propè flente & fluente, flen-
tibus ac fluentibus propè totis aliis, quorum oculos non ita è pumice,
quorum præcordia non ita è chalybe formata ac firmata cernere dabatur,
repetitos inter planctus & gemitus, Vetus illud Comici, pro re miserè na-
ta ac data, meum & penè tragicum faciam! Date & Mihi, miris ac
miseris Gymnasii nostri Fatis ingemiscanti, veniam: ut cuilibet Vestrum
ex eodem Theatro quasi *παρωδὸς* acclamem:

O fortunate: nescis quid mali

Præterieris: qui nunquam heic NISSUM ingressus es!

Nimirum fortunatus, (ita me DEUS amet!) fortunatus est: quisquis
nunquam in præterlabente, imò & Urbem nostram alluente, Amne, in
Nisso nostrò lavit, natavit, luxuriavit, h. e. qui nunquam ibi locorum
fuit: ubi, ut cum Poëta loquar,

tam propè quis letum, quam propè cernit aquam.

O quàm verè Chorus ille Tragicus Tragicæ Poëtæ, puri ac gravis Tra-
gædi in Latio, cultu ac nitore vel ipso Græcorum Euripide majoris, (SE-
NECAM puto) quondam cecinit:

Audax nimium qui freta primus

Rate tam fragili perfida rupit,

A 2

Terras.

*Terrasque suas post terga videns,
ANIMAM levibus credidit auris,
Dubioque secans æquora cursu
Potuit tenui fidere ligno,
Inter VITÆ MORTISQUE vias
Nimiùm gracili limite ducto.*

Est, est profectò audax ille, robur ei & æs triplex circa pectus est: fragili qui se committit in aquis ligno. Ohe verò quantò audacior est: qui homo adolescens ab humo, communi Matre, avulsus, in umbris ipse Scholæ quoque eductus & educatus, periculi securusne, dicam, an ignarus? planè nullò lignò, aut rate subductâ, corpus, illam animæ immortalis thecam, amni perfido, amni periculoso, amni totidem spoliis hominum, juniorum cumprimis, infami, & quem *PLAGIARIUM* quendam dixerim, sese committere audet? Et quidni foret audacissimus foret & improvidissimus: qui amni se committit: de quò voces in Circulis Nostratium jactari cœperunt jampridem: *NISUM quotanis homine non uno, quasi piaculari quadam victimâ, placari oportere.* Auditis talia, & de hoc genere alia, auribus vestris

*imberbes Juvenes, faciles, custode remoto,
in vitium qui estis flecti, monitoribus aspri:*

& non illicò Monstrum *σαρκοφάγον* detestamini, tricipiti id Cane pejùs, pejùs & ipsum Angve Lernæo, devitaturi? O Mei, ne ita estote temerarii: ne ita improvidi æquè ac vitæ salutisque vestræ prodigi estote: ne ita securi, quò pedes vestri vos ferant, estote, ultrò etiam, & vestro quasi jumentò, damna arcessituri Vobis Rebusque vestris! Nostis aliorum edocti exemplis, exemplò potissimùm nuperrimò edocti nostis illud auctoritate quidem vetus, sed usu novum dicterium:

Qui amat periculum, periculò peribit.

Quid ergo? Nonne is periculum amare dicetur: qui famam, totidem hæc & alibi locorum obviis exemplis infamem, negligit: qui tot spirantia Magistrorum monita tanti facit,

— quanti rupes Marpesia Cauros:

qui surdo sibi narrari patitur fabulam: etiam si cantet eam Phe-
mius?

Nil juvat, ad surdas si cantet Phemius aures.

Neque enim verum est: quod nasutuli nonnulli, nasum rhinocerotis vel ipsi habentes, è nuperrima interque ipsas Feras Cereales Scholæ nostræ

stræ funesta lavatione proterviùs objicere haud verentur: *lavationes, quas vocant frigidas, seorsim in Scholâ non fuisse prohibitas.* Mi Juvenis, aut etiam tute, quisquis es ex eorum, qui foris sunt, numero: cur tam sinistra de rebus merè contingentibus judicas: cur eorum, quæ apud Nos in Schola geruntur, adeò negligens es, aut fastidiosus? Scitote, Me, quem Disciplinæ cura propiùs tangit & angit, non modò quotannis, in Feriarum cumprimis Cerealiù denunciationibus, lavationes in Nisso tentandas gravissimis verbis per omnes Classes prohibere; verùm etiam haut ita pridem severissimè, adductis rationibus & exemplis, prohibuisse: adeò nempe ut *ῥιψοκινδύνοισι* istis ac projectæ temeritatis balneatoribus, sive infimarum, sive mediarum Classium, Classis sive & ipsius Superioris forent Cives, rigidiorum animadversionem ac castigationem in territionem destinarem. Quamquam verò vel unius illius Spectaculi nuperrimi, quod ipsi oculis nostris usurpavimus, diritas sufficere jam possit, quæ feroculos posthac adolescentes compescat: ne tamen & sic officio meo deesse videar, placet jam nunc, dum

— *siccas insana Canicula messes*
Urit adhuc, nec non patula pecus omne sub ulmo est,

Sententiam hanc publicare: NE QVIS NISSO IN FIDEM PERFIDO SE COMMITTAT, AUT NATATIONES TEMERE EXPERIATUR. Repeto latam à Me auctoritate Superiorum iisdem verbis Sententiam: *Ne quis Nisso in fidem perfido se committat, aut natationes temere experiatur.* In confesso namque est apud omnes & cives & incolas Urbis nostræ, NISSUM tot voraginosus undarum gurgitibus, tot insidiosis arenarum vorticibus in aquæ fluentis medio, non semel quoque ad ipsam, quam secunda aliàs ipsa sit, & minus periculo exposita, ripam infestum esse: ut vix Delius aliquis natator exinde emergere valeat. Accedit: quòd non raro, poris in homine natante cuticularibusque istis meatibus, calore Solis aut motu nimio laxatis luxatisque, subitum & circumfusum ab aqua frigus sese insinuare, ac corpus spasmo vel rigore ita distinere possit: ut in locis, alioquin etiam non adeò periculosis, id ipsum evertatur, eversum invertatur, inversum extingatur, extinctum è profundo tollatur, sublatum tandem ex undis in apertam auram ejiciatur. Cacodæmones præterea, infensissimi juratissimique hominum, Piorum cumprimis, hostes aquis se immiscere non raro solent, colludentes ipsi ac colluctantes non absque insolito in undis profundioribus strepitu. Sunt, sunt: qui, propè & ad Nissum ipsum habitantes, spectra non semel ac lemures nocturnos diurnosque (NYMPHARUM Latinis, sed Germ. apud rudem plebeculam *der Wasser-Nixen* nomine veniunt) manifestò à se spectatos esse referant. Ne dicam: quòd, qui, bono auxiliante DEO, adminiculantibus & bonis hominibus, ex aquis aliquando, & heic, & alibi, erepti, seriò affirmare haut dubitarent, plus negotii sibi à NYMPHIS illis, h. e. à malis Spiritibus, quam ab aquarum vorticibus, in lucta ista madida facessitum. Atque hæc omnia, pluraque talia alia, quoniam ejusmodi sunt: ut audientes in horrorem conjiciant, spectantibus panicum quendam terrorem incutiant, recordantibus metum perpetuum ingenerent: Vos, Vos *Juvenes*, animi potius quam corporis oculis tam funesta Gorlicii nostri fata, Fatum præ cæteris

nuperum, intuemini, ac providi estote! Estote & in id intuentes pii, rectissime lavationes istas Niffiacas, si curæ cordiq; Vobis vestra est vita, vestra est salus, salus nempe cum corporis tum animæ si curæ cordiqve Vobis, posthac cauturi.

FELIX, QVEM FACIUNT ALIENA PERICULA CAUTUM.

Sed hæc hæctenus Vobis, *Juvenes*, Vobis & *providis*, ut ne lotionibus in Amne nostro frigidis adsuescatis, & *improvidis* Vobis, ut iisdem ob totidem Urbi data damna tandem desuescatis, dixi. Dicam paucis deinceps de acerbissimo, beatissimo tamen, BERENDISII nostri ex hæc miseriarum valle, decessu dicam, an discessu? superiori Septimanâ, Septimanâ post Festum Trinitatis Septimâ, circa Vesperam, unô & alterô spectante commilite, in Amne nostro, proh dolor! infelicissimo inopinatò qui contigit. Verumenimvero conclusit, conclusit, eheu! in Undis Niffiacis, ut brevem vitæ suæ cursum, ita os, quò loqueretur; ita oculos, quibus spectaret; ita aures, quibus audiret; ita nares, quibus odoraret ipse longius; ita omnem denique tangendi facultatem, non tædio fortè aliquò vitæ, sed irrevocabili Fatò, Fato tamen non Stoico, sed Christiano, ad finem vitæ decurrens Nobilissimus Politissimusque Juvenis, JOH. BALTHASAR BERENDISIUS, fortis ipse fortibus, bonus bonis parentibus creatus, natus, satus, datus. O durum & dirum, ô inevitabile Fatum! O Casum Tragicum, quem in Concilio suo æterno, in tempore, hoc quidem Anno, hoc Mense, hac Hebdomadâ, hac Die, hac Horâ, quâ Nissum lavandi animò ingrederetur juvenis, futurum, permittere decreverat Sapientissimus DEUS, ejus tamen præscientiâ nullam fatalem rei huic contingenti necessitatem inferente! Nimirum, quum dudum pransus, ac mox cœnaturus, circa Vesperam cum commilitibus quibusdam ad Nissi ripas exspatiatus ille esset, æstus vero Solis diem paulisper decurrentem incendisset, ad Amnem ipse velociter perveniens, primùm non totum lavandi corpus, sed pedes tantum refrigerandi animò, eidem se immerfit. Mox, ubi frigidam vel semel affectasset, nemine jubente, sed, quoniam ita, ut permetteretur, erat in Fatis, permittente DEO deproperans, gaudiumque non vulgare gaudens, omnibus exutis vestimentis, ipse intrare cœpit Amnem, inque eodem progressus XIV. ulnas profundæ voragini vorticique valde arenoso approximavit. Sed pedes, eheu! approximanti subducebat arena, abstrahabatque hominem, bis emergentem ac clara hac voce, **Ach IESU hilfet mir! Ach IESU hilf mir/hilff mir!** clamantem, in maximam malam crucem. Ita ergo, spiramento non tam aquis quàm arenis intercluso, periit optimus, interiit piissimus Juvenis in ipso ætatis flore, annum vitæ suæ XIIIX. nondum egressus. Periit, ah periit & interiit. Musis gnavissimus Cultor, periit certissimum Nobilissimis parentibus Gaudium, periit splendidissimum Patriæ Ornamentum, periit Columna inclutæ Familiæ firmisimum: Spes nobis, & Expectatio melioris atque melioris frugis non dubia, per-ah-periit, interiit! Sed quid periisse Juvenem dico: quid dico eundem interiisse? Non enim perire, non interire potest: qui benè vixit, qui benè mortuus, in Domino qui mortuus: quocunqve

cunqve mortis, mortis five naturalis five violentæ, fiat genere. Vixit omninò Noster-Vester, Vester Commilito, Noster in Castris his Niff. Miles, bene ac piè. Integer ipse, quantum quidem per lubricitatem juvenilis ætatis perqve & sodalitatæ varietatem fieri licuit, scelerisqve purus vixit, non egens, qvum in vita esset, Mauri jaculis nec arcu: utut suos interdum & ipse pateretur manes. Cum primis autem, qvòd salva testari possum fide, multos veræ fidei fructus assidua Bibliorum lectione, attenta Verbi divini auscultatione ac meditatione, laudanda piorum, in Vernaculâ nostra qvæ fieret, Rhythmorum compositione, edidit, probans fidem, idem ille suam aliis atqve aliis pietatis, cum DEO tum proximo debitæ, exercitiæ, adeoqve nihil prætermittens: qvòd pium, bonum, probum, modestum, gnavum, obsequiosum deceret discipulum. Qvî ergo periisset, qvî interiisset Juvenis, DEUM in oculis, JESUM in corde gerens, verâ nuper pœnitentiâ præmissâ, benedicto Corpore & benedicto Sangvine exsatiatus? Perire qvî potuisset, interire qvî potuisset violentâ in undis morte: qvî longè antè piis cogitationibus, piis sermocinationibus se præparaverat ad mortem: qvî Textum suum hunc funebrem, **Seelig sind die Todten/die in dem HERRN sterben/** ex *Apocal. XIV. v. 13.* sibi maturè elegerat: devotas qvî non paucas Cantiones scripserat, Bibliisqve suis inseruerat: qvî morti lætus occurrerat, eandemqve, ulnis qvafi amplexaturus, Amnem intraverat: qvî Tragicum suum ex hac vita discessum, animo præfagiente, piis præcinuerat Rhythmis? Erant hi, instar Cygnæ alicujus cantionis, adstrictis istis concepti ac scripti Verbis:

Die Freyheit gleichet einem Balle/

Den das Verhängniß schlägt.

**Ich bin ein schwaches Rohr / durch Furcht und
Angst bewegt:**

Ein hohes Haus/ das seinem Falle

Am aller nächsten ist:

Ein Schiff/ mit Nummer ausgerüst.

Das Unglücks-Barn wil mich umschliessen:

Wie solten nicht die trüben Augen flüssen?

Ihr nassen Seugen meiner Noth/

Beweint mein hartes Ungelücke!

Der edlen Freyheit letzte Blicke

Sind mir viel herber als der Todt!

Ihr nassen Seugen meiner Noth

Beweint mein hartes Ungelücke!

Non, non ergò periit, non interiit: sed, quem periisse, quem interiisse, in undis, putamus, vivit, vivetqve æternum in cœlis, vivet idem semper nostris

46. 1302 FK

nostris in animis, atque in memoria quoque omnium Bonorum, in sermone horum versabitur: posteaquam à nobis vel semel recessit. Recessit namque ipse: ne videret flagrantem longius, vel deflagrantem, potius bello Germaniam: ne videret longius ardentem odiò ac invidia hominum vitam: ne videret porro juventutis proterviam, supinam negligentiam, Cyclopicam licentiam: ne videret amplius afflictæ Ecclesiæ inter tot acerrimas, quas reciprocant Theologi inter se, contentionum ferreas Statum: ne piorum insuper Christianorum persecutiones diutius videret, legeret, audiret: ne, ne denique in omni vitiorum genere deformatum, Mundum cum tædio longius cerneret. O beatam, ô fortunatam Discipuli Analyfin! O Analyfin Filii: quæ mœstissimos solidissime soletur Parentes, soletur Cognatos: utrosque, longissime abhinc remotos atque, luctu oppressos, firmissime quæ erigat. At Vos verò cum docentes tum discentes, quos jam junctos video, Casum hunc Scholæ nostræ Tragicum, cujus similis per quadraginta hos duos Annos, quibus in tribus Scholis, munere & Collegæ Tertii, & Con-Rect. & Rectoris functus, vixi, propè septuagenario mihi (ubi lacrymæ, ubi conplorationes estis? leni non contigit, cujus similis non contigit ulli Consalinatorum meorum, cujus similis non contigit ulli, nobiliori qui natus ac satus esset gente, Discipulo, cogitate ac plorate, *συμπάθειαν* vestram tam mihi præsentem, quam optimis parentibus, longissime qui absunt, contestaturi, comprobaturi! Quin imò mecum Optimum DEUM implorate: ne omen finat esse futurorum Malorum publ. aut penitus, quod DEUS tamen, summus Malorum omnium Aurruncus, clementissime avertat, ruituræ Scholæ. Sed quò ravior Ego ab affectu? Non possum pergere: quia nova atque nova tristitia filum telæ hujus inter lacrymas mihi abruptum, longioremque dictionem non permittit. Quod ergò unum superest, surgite mecum Juvenes: quotquot in hoc exemplum intueri ac pii esse, esse cautiore, jubemini. Qui jubemini seriò cogitare, utrum sit commodius, *mortem ad nos transire potius, an nos ad illam*, surgite, cumque pia Matre Ecclesia junctim omnes clara voce in commune solatium æquè ac humanorum casuum recordationem canite: **Witten wir im Leben sind / mit dem Todt umfangen /**

u. s. f.

Non ergo perit, non interit: sed, quem perisse, quem interisse, in iudic. pœnitens, vivit, vivetque æternum in oculis, vivet idem semper nostris

1077

201

CHRISTIANI FUNCCI,
Aug. Gymn. Gork. Rect. ac Direct.

STUDIOS.
ALL
BI
TEM
UM

PARTE PRIOR
lavandi ar
NISSUM

PARTE POSTE
Commilitis decessus a
CTI LAUS, in
CISSI undis
DEFUN-
Testimo-

tumultuariâ oper
gemitus Anno
in Doce
om

D. XXVII. JU
in NISSUM ref
immergens, spiracu
arenis p

NOBILISS.
JOH. BALTHE
NIS,
DISIUS,

Ostert
primogenitus
Ætatis An
Filius,
us.

GORL

